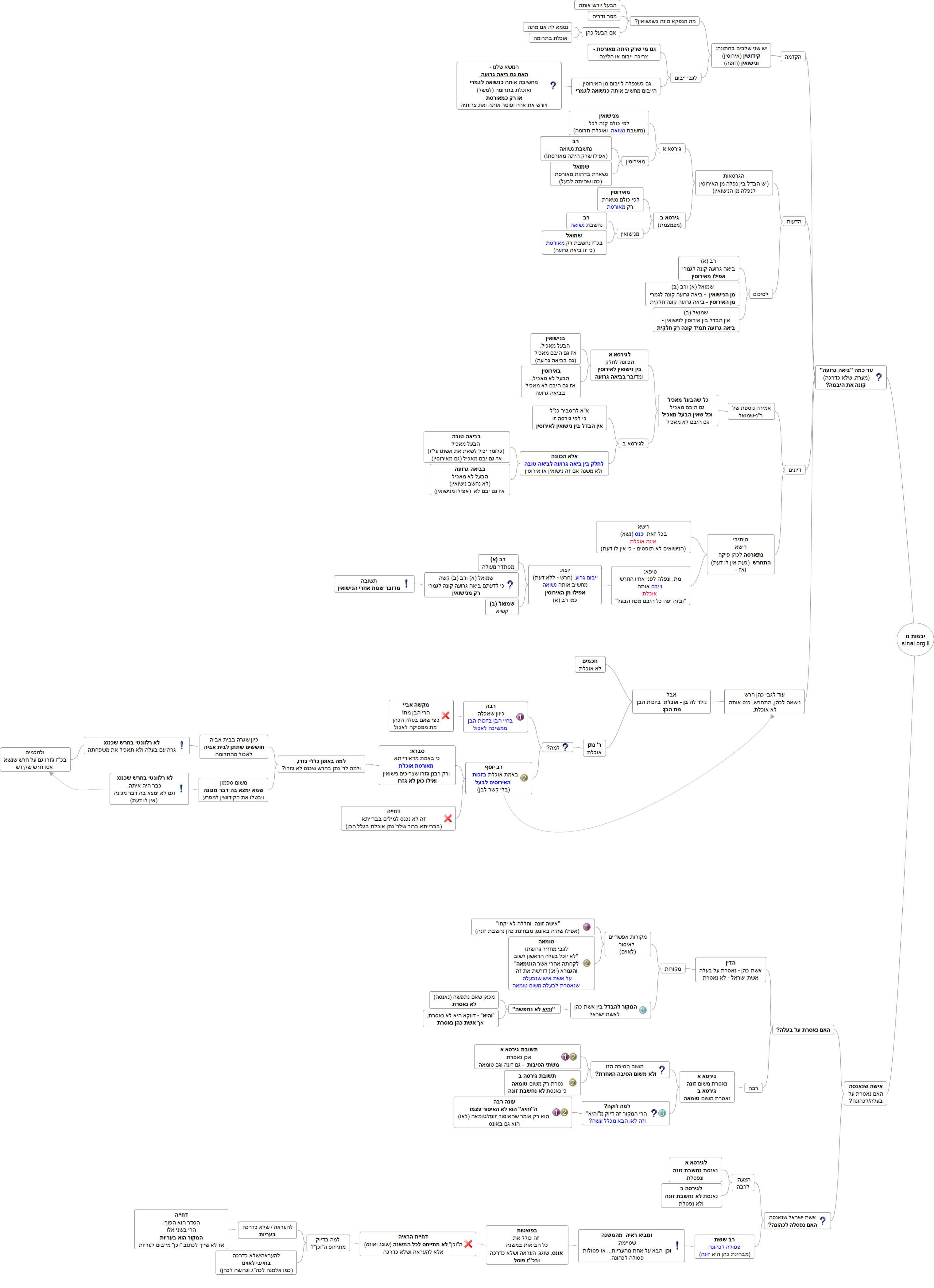

יבמות נו
sinai.org.il

- **עד כמה "ביאה גרועה"** (מערה, שלא כדרכה) **קונה את היבמה?**
  - הקדמה
    - יש שני שלבים בחתונה: **קידושין** (אירוסין) **ונישואין** (חופה)
      - מה הנפקא מינה כשנשואין?
        - הבעל יורש אותה
        - מפר נדריה
        - אם הבעל כהן
          - נטמא לה אם מתה
          - אוכלת בתרומה
      - לגבי ייבום
        - **גם מי שרק היתה מאורסת -** צריכה ייבום או חליצה
        - גם כשנפלה לייבום מן האירוסין, הייבום מחשיב אותה **כנשואה לגמרי**
          - הנושא שלנו - **האם גם ביאה גרועה** מחשיבה אותה **כנשואה לגמרי** ואוכלת בתרומה (למשל) **או רק כמאורסת** ויורש את אחיו ופוטר אותה ואת צרותיה
  - הדעות
    - הגרסאות (יש הבדל בין נפלה מן האירוסין לנפלה מן הנישואין)
      - גירסא א
        - **מנישואין** לפי כולם קנה לכל (נחשבת נשואה ואוכלת תרומה)
        - מאירוסין
          - **רב** נחשבת נשואה (אפילו שרק היתה מאורסת!)
          - **שמואל** נשארת בדרגת מאורסת (כמו שהיתה לבעל)
      - **גירסא ב** (מצמצמת)
        - **מאירוסין** לפי כולם נשארת רק מאורסת
        - מנישואין
          - **רב** נחשבת נשואה
          - **שמואל** בכ"ז נחשבת רק מאורסת (כי זו ביאה גרועה)
    - לסיכום
      - רב (א) ביאה גרועה קונה לגמרי **אפילו מאירוסין**
      - שמואל (א) ורב (ב) **מן הנישואין** - ביאה גרועה קונה לגמרי **מן האירוסין -** ביאה גרועה קונה חלקית
      - שמואל (ב) אין הבדל בין אירוסין לנישואין - **ביאה גרועה תמיד קונה רק חלקית**
  - דיונים
    - אמירה נוספת של ר"נ-שמואל
      - **כל שהבעל מאכיל** גם היבם מאכיל **וכל שאין הבעל מאכיל** גם היבם לא מאכיל
        - **לגירסא א** הכוונה לחלק **בין נישואין לאירוסין** ומדובר **בביאה גרועה**
          - **בנישואין** הבעל מאכיל, אז גם היבם מאכיל (גם בביאה גרועה)
          - **באירוסין** הבעל לא מאכיל, אז גם היבם לא מאכיל בביאה גרועה
        - לגירסא ב
          - א"א להסביר כנ"ל כי לפי גירסה זו **אין הבדל בין נישואין לאירוסין**
          - **אלא הכוונה** **לחלק בין ביאה גרועה לביאה טובה** ולא משנה אם זה נישואין או אירוסין
            - **בביאה טובה** הבעל מאכיל (כלומר יכול לשאת את אשתו עי"ז) אז גם יבם מאכיל (גם מאירוסין).
            - **בביאה גרועה** הבעל לא מאכיל (לא נחשב נישואין) אז גם יבם לא (אפילו מנישואין)
    - מיתיבי רישא **נתארסה** לכהן פיקח **התחרש** (כעת אין לו דעת) ואז -
      - רישא בכל זאת כנס (נשא) אינה אוכלת (הנישואים לא תופסים - כי אין לו דעת)
      - סיפא: מת, ונפלה לפני אחיו החרש וייבם אותה אוכלת "ובזה יפה כל היבם מכח הבעל"
        - יוצא: ייבום גרוע (חרש - ללא דעת) מחשיב אותה נשואה **אפילו מן האירוסין** כמו רב (א)
          - **רב (א)** מסתדר מעולה
          - שמואל (א) ורב (ב) קשה כי לדעתם ביאה גרועה קונה לגמרי **רק מנישואין**
            - תשובה **מדובר שמת אחרי הנישואין**
          - **שמואל (ב)** קשיא
    - עוד לגבי כהן חרש נישאה לכהן, התחרש, כנס אותה לא אוכלת.
      - אבל נולד לה **בן - אוכלת** בזכות הבן **מת הבן:**
        - **חכמים** לא אוכלת
        - **ר' נתן** אוכלת
          - למה?
            - **רבה** כיוון שאכלה בחיי הבן בזכות הבן ממשיכה לאכול
              - **מקשה אביי** הרי הבן מת! כפי שאם בעלה הכהן מת מפסיקה לאכול
            - **רב יוסף** באמת אוכלת **בזכות האירוסין לבעל** (בלי קשר לבן)
              - **סברא:** כי באמת מדאורייתא **מאורסת אוכלת** ורק רבנן גזרו שצריכים נישואין **ואילו כאן לא גזרו**
                - **למה באופן כללי גזרו,** ולמה לר' נתן בחרש שכנס לא גזרו?
                  - כיון שגרה בבית אביה **חוששים שתתן לבית אביה** לאכול מהתרומה
                    - **לא רלוונטי בחרש שכנס:** גרה עם בעלה ולא תאכיל את משפחתה
                      - ולחכמים בכ"ז גזרו גם על חרש שנשא אטו חרש שקידש
                  - משום ספמון **שמא ימצא בה דבר מגונה** ויבטלו את הקידושין למפרע
                    - **לא רלוונטי בחרש שכנס:** כבר היה איתה, וגם לא ימצא בה דבר מגונה (אין לו דעת)
              - **דחייה** זה לא נכנס למילים בברייתא (בברייתא ברור שלר' נתן אוכלת בגלל הבן)
- **אישה שנאנסה** האם נאסרת על בעלה/לכהונה?
  - **האם נאסרת על בעלה?**
    - **הדין** אשת כהן - נאסרת על בעלה אשת ישראל - לא נאסרת
      - מקורות
        - מקורות אפשריים לאיסור (לאוים)
          - 1 "אישה **זונה** וחללה לא יקחו" (אפילו שהיה באונס, מבחינת כהן נחשבת זונה)
          - 2 **טומאה** לגבי מחזיר גרושתו "לא יוכל בעלה הראשון לשוב לקחתה אחרי אשר **הוטמאה**" והגמרא (יא:) דורשת את זה על אשת איש שנבעלה שנאסרת לבעלה משום טומאה
        - 3 **המקור להבדל** בין אשת כהן לאשת ישראל
          - **"והיא לא נתפשה"**
            - מכאן שאם נתפשה (נאנסה) **לא נאסרת**
            - **"והיא"** - דווקא היא לא נאסרת, אך **אשת כהן נאסרת**
    - רבה
      - **גירסא א** נאסרת משום **זונה** **גירסא ב** נאסרת משום **טומאה**
        - משום הסיבה הזו **ולא משום הסיבה האחרת?**
          - 1 2 **תשובת גירסא א** אכן נאסרת **משתי הסיבות** - גם זונה וגם טומאה
          - 2 **תשובת גירסא ב** נסרת רק משום **טומאה** כי נאנסת **לא נחשבת זונה**
        - 3 **למה לוקה?** הרי המקור זה דיוק מ"והיא" וזה לאו הבא מכלל עשה?
          - 1 2 **עונה רבה** **ה"והיא" הוא לא האיסור עצמו** הוא רק אומר שהאיסור זונה/טומאה (לאו) הוא גם באונס
  - אשת ישראל שנאנסה **האם נפסלה לכהונה?**
    - הצעה: לרבה
      - **לגירסא א** נאנסת **נחשבת זונה** ונפסלת
      - **לגירסא ב** נאנסת **לא נחשבת זונה** ולא נפסלת
    - **רב ששת** פסולה לכהונה (מבחינת כהן היא זונה)
      - **ומביא ראיה מהמשנה** שסיימה: **וכן** הבא על אחת מהעריות... או פסולות פסולה לכהונה.
        - **בפשטות** זה כולל את כל הביאות במשנה **אונס**, שוגג, הערעה ושלא כדרכה **ובכ"ז פוסל**
          - **דחיית הראיה** ה"וכן" **לא מתייחס לכל המשנה** (שוגג ואונס) אלא להערעה ושלא כדרכה
            - למה בדיוק מתייחס ה"וכן"?
              - להערעה / שלא כדרכה **בעריות**
                - **דחייה** הסדר הוא הפוך: הרי בשני אלו **המקור הוא בעריות** אז לא שייך לכתוב "וכן" מייבום לעריות
              - להערעה/שלא כדרכה **בחייבי לאוים** (כמו אלמנה לכה"ג וגרושה לכהן)